

- ⁵ Gh. Poenaru Bordea, Al. Popeea, SCIVA, 27, 1976, 2, p. 215-229.
- ⁶ Gh. Poenaru Bordea, R. Ocheșeanu, în *Actes du XIe Congrès International de Numismatique organisé à l'occasion du 150-e anniversaire de la Société Royale de Numismatique de Belgique, Bruxelles, 8-13 septembre 1991*, II, Louvain-la-Neuve, 1993, p. 355-370.
- ⁷ Ileana Băncilă, SCN, 1, 1957, p. 417-418.
- ⁸ Vezi Gh. Poenaru Bordea, R. Ocheșeanu, A. Popescu, *Monede grecești, romane și bizantine din Dobrogea în colecția Muzeului din Brăila*, mss., 1994, nota 119.
- ⁹ C. Preda, H. Nubar, *Histria III. Descoperirile monetare 1914-1970*. București, 1973, p. 207, nr. 1795-1976 (H. Nubar); Gh. Poenaru Bordea, R. Ocheșeanu, Al. Popeea, *Monedele bizantine din colecția Muzeului de Istorie Națională și Arheologie din Constanța*, mss., 1977, nr. 445-446; mulțumim și pe această cale autorilor pentru datele oferite.
- ¹⁰ Gh. Poenaru Bordea, R. Ocheșeanu, Al. Popeea, *op. cit.*, nr. 446.
- ¹¹ C. Preda, H. Nubar, *op. cit.*, p. 207, nr. 1795 (H. Nubar).
- ¹² Gh. Poenaru Bordea, R. Ocheșeanu, Al. Popeea, *op. cit.*, nr. 445.
- ¹³ C. Preda, H. Nubar, *op. cit.*, p. 207, nr. 1796 (H. Nubar).
- ¹⁴ J. Jouroukova, *Arheologija - Sofia*, 6, 1964, 1, p. 7-9.
- ¹⁵ M. Irimia, *Pontica*, 6, 1973, p. 52; idem, *Pontica*, 13, 1980, p. 89.
- ¹⁶ B. Mitrea, *Dacia, N.S.*, 11, 1967, p. 387, nr. 55, p. 389, nr. 76; 13, 1969, p. 541, nr. 8; 15, 1971, p. 408, nr. 74; vezi și V.E. Petac, în acest volum, p. 319-320.
- ¹⁷ I. Dimian, SCN, 1, 1957, p. 202; O. Iliescu, Elena Isăcescu, *Constanța Jecu, CreștCol*, 51, 1975, p. 32-33.
- ¹⁸ B. Mitrea, *Dacia, N.S.*, 24, 1980, p. 376, nr. 146; 25, 1981, p. 383, nr. 39; 28, 1984, p. 186, nr. 40; R. Ocheșeanu, Gh. Papuc, *Pontica*, 6, 1973, p. 367, nr. 178; idem, *Pontica*, 9, 1976, p. 231, nr. 626; E. Oberländer-Tâmoveanu, *Pontica*, 11, 1978, p. 80, nr. 39-40; idem, *Peuce*, 8, 1980, p. 248-280 și 287-288.
- ¹⁹ A.V. Rădulescu, N. Cheluță-Georgescu, Maria Munteanu Bărbulescu, *Materiale*, Oradea, 1979, p. 167-173.
- ²⁰ B. Mitrea, *Dacia, N.S.*, 24, 1980, p. 372, nr.1; idem, 25, 1981, p. 382, nr. 1; Gh. Poenaru Bordea, *Pontica*, 7, 1974, p. 224; Maria Munteanu, R. Ocheșeanu, *Pontica*, 8, 1975, p. 183, nr. 2; Antoneta Vertan, G. Custurea, *Pontica*, 14, 1981, p. 332-33; nr. 254-255; idem, *Pontica*, 15, 1982, p. 282, nr. 514.

GREEK, ROMAN AND BYZANTINE COINS FOUND IN DOBROUDJA

SUMMARY

The authors present here 14 coins found in Constanța and Tulcea counties. Some of the coins are the first documents which attest traces of contemporary settlements, like Arsa(no. 1), Cotu Văii (no. 8) and Vârtoș (nos. 13-14). The batch of coins found in Constanța is interesting for coin no. 2 which is an autonomous issue of Tomis and have two countermarks on obverse (first a veiled head, the second, smaller, a helmet head?). Coin no. 5 was struck during the joint reign of Justin I and Justinian I and coin no. 6 is a issue of the mint of Cartagina struck in 539/40. In Dobroudja are known four other coins of this mint issued between 537/8-540/1 all of them probably came here by some participants to the military operations in Northern Africa.

EXPLANATION OF THE PLATE

Pl. I. Coins found at Constanța (2, 4-6), Cotu Văii (8), and Limanu (9).

UN TEZAU DIN VREMEA LUI MIHAI VITEAZU DESCOPERIT LA MARSILIENI, COMUNA ALBEȘTI, JUDEȚUL IALOMIȚA

RADU OCHEȘEANU

Fragmentul de tezaur de care ne ocupăm aici face parte dintr-un depozit monetar găsit, probabil în anii '70, în satul Marsilieni și dispersat de către descoperitori. Persoana care, în vara anului 1994, ne-a prezentat monedele spre identificare, ne-a informat doar că tezaurul conținea un număr mult mai mare de monede de argint, precum și o monedă de aur, confiscată de Miliție și care astăzi ar trebui să se păstreze în tezaurul Băncii Naționale¹.

Cele 35 de monede ce alcătuiesc fragmentul de tezaur identificat de noi sunt de argint, toate fiind piese de trei groși. Dintre acestea, 21 de troiaci sunt polonezi, cinci exemplare sunt emise de Marele Ducat al Lituaniei, șapte monede sunt bătute de monetăria din Riga, iar câte o piesă aparține atelierelor monetare din ducatul Teschen și principatul transilvănean.

Tabelul I

Structura fragmentului de tezaur pe emitenți			
Nr. crt.	Emitent	Număr monede	%
1	Polonia	21	60
2	Lituania	5	14,28
3	Riga	7	20
4	Teschen	1	2,85
5	Transilvania	1	2,85
		35	99,98

CATALOG

I

POLONIA

Tinuturile Coroanei

Ștefan Báthory
1576-1586

Trei groși - 1581

1. AR / 2,36 g, 21 mm.
Gumowski, p. 112, nr. 701

Trei groși - 1585

2. AR / 2,38 g, 21 mm, perforată
Gumowski, p. 113, nr. 713, cu GH
3-4. AR ↓ 2,38 g, 20,5 mm, perforată
AR ↑ 2,24 g, 21,5 mm
Gumowski, p. 113, nr. 713, cu NH

Sigismund III
1587-1632

Trei groși - 1588

5. AR ← 2,18 g, 21 mm
Gumowski, p. 123, nr. 989, dar I-D, probabil sigla / greșeală de tipar în catalog
Atelier: Posen

- Trei groși – 1589*
6. AR \ 2,36 g, 20,5 mm
Gumowski, p. 123, nr. 990
Atelier: Olkusz
- Trei groși – 1590*
7. AR → 2,27 g, 21 mm
Gumowski, p. 123, nr. 995, dar I-D nu ICD,
probabil greșală de tipar în catalog, cf. p.
189 unde ICD nu apare în listă
Atelier: Posen
- Trei groși – 1591*
8. AR \ 2,36 g, 20,5 mm
Gumowski, p. 123, nr. 998
Atelier: Posen
- Trei groși – 1592*
9. AR ↓ 2,38 g, 20,5 mm
Gumowski, p. 123, nr. 1001, fără rozete, dar
159Z nu 159Z
Atelier: Olkusz
- Trei groși – 1594*
10. AR / 2,27 g, 20,5 mm
Gumowski, p. 124, nr. 1018
Atelier: Posen
11. AR ↑ 2,30 g, 20,5 mm
Gumowski, p. 124, nr. 1021, dar ♂
94Δ nu 094Δ
Atelier: Marienburg
- Trei groși – 1595*
12-13. AR / 2,40 g, 20 mm
AR \ 2,34 g, 20,5 mm
Gumowski, p. 124, nr. 1022
Atelier: Olkusz
- Trei groși – 1596*
14-15. AR ← 2,38 g, 21 mm
AR ← 2,33 g, 20,5 mm
Gumowski, p. 124, nr. 1035
Atelier: Olkusz
16. AR → 2,35 g, 21 mm
Gumowski, p. 124, nr. 1037, bust fără 96
Atelier: Posen
17. AR ← 2,41 g, 21,5 mm
Gumowski, p. 125, nr. 1048, scutul Wasa
cu coroană
Atelier: Bromberg
- Trei groși – 1597*
18. AR / 2,32 g, 20,5 mm
Gumowski, p. 125, nr. 1054
Atelier: Olkusz
19. AR → 2,18 g, 20,5 mm
Gumowski, p. 125, nr. 1055
Atelier: Posen
- Trei groși – 1598*
20-21. AR → 2,45g, 21 mm

AR / 2,36g, 20,5 mm
Gumowski, p. 126, nr. 1076, bust mare
Atelier: Olkusz

LITUANIA

Ștefan Báthory
1576-1586

- Trei groși – 1582*
22. AR ↓ 2,36 g, 21 mm
Gumowski, p. 115, nr. 756, cu scutul
Báthory mare
- Trei groși – 1583*
23-24. AR / 2,36 g, 21,5 mm
AR \ 2,32 g, 22 mm
Gumowski, p. 115, nr. 758

Sigismund III
1587-1632

- Trei groși – 1592*
25. AR ↓ 2,43 g, 21,5 mm
Gumowski, p. 135, nr. 1333

- Trei groși – 1593*
26. AR / 2,43g, 22mm
Gumowski, p. 135, nr. 1334, cu 15 ♂ 93

RIGA

Ștefan Báthory
1576-1586

- Trei groși – 1585*
27. AR → 1,95 g, 20,5 mm
Gumowski, p. 117, nr. 814, cu două flori
de crin
- Trei groși – 1586*
28-30. AR → 2,31 g, 22 mm
AR ← 2,27 g, 20,5 mm
AR → 2,12 g, 20 mm
Gumowski, p. 117, nr. 814, cu două flori
de crin

Sigismund III
1587-1632

- Trei groși – 1591*
31. AR \ 2,15 g, 22 mm
Gumowski, p. 140, nr. 1450
- Trei groși – 1596*
32. AR → 2,41 g, 21 mm
Gumowski, p. 140, nr. 1454

Trei groși – 159?

33. AR → 2,40 g; 22,5 mm, perforată pe milesim
Gumowski, ?, cf. p. 140, nr. 1450-1455, cu
CE și floare de crin.

II

IMPERIUL ROMANO - GERMAN

Teschen
Adam - Wenceslas
1579-1618

- Trei groși – 1592*
34. AR ↑ 2,21 g, 21 mm

A. Engel, R. Serrure, *Traité de Numismatique moderne et contemporaine*, I, Paris, 1897, p. 177-178

III

TRANSILVANIA

Sigismund Báthory
1581-1602

- Trei groși – 1598*
35. AR ↑ 2,40 g; 21 mm, perforată
A. Resch, -, cf. p. 46, nr. 253
MBR, -, cf. p. 144, nr. 604
Av. SIG D G TR* – AM MOL WAL SRI

Dacă fragmentul de tezaur este statistic semnificativ pentru structura depozitului monetar de la Marsilieni, iar între piesele identificate se află și emisiunile cele mai recente, putem considera că tezaurul a fost îngropat cel mai devreme - datorită evenimentelor politico-militare - în toamna anului 1598².

NOTE

- ¹ Monedele au fost achiziționate de Cabinetul numismatic al Bibliotecii Academiei Române.
² Pentru toamna anului 1598 vezi N. Iorga, *Istoria lui Mihai Viteazul*, București, 1968, p. 248-256.

UN TRÉSOR DU TEMPS DE MICHEL LE BRAVE DÉCOUVERT À MARSILIENI, COMM. D'ALBEȘTI, DÉP. DE IALOMIȚA

RÉSUMÉ

L'auteur présente un fragment de trésor monétaire provenant du village de Marsilieni. Il s'agit de 35 triple grossi émises en Pologne (21), en Lituanie (5), à Riga (7), par le duché de Teschen (1) et par la Principauté de Transylvanie (1). Les dernières monnaies datant de 1598, on peut considérer que le trésor a été enfoui vers la fin du règne de Michel le Brave au plus tôt en automne 1598.